

Ako získať silnejšiu podporu verejnosti pre inkluzívne politiky

Vznik dokumentu bol podporený v rámci European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020 (Grant. No. 809869 – PERCOM – REC-AG-2017/REC-RDIS-DISC-AG-2017). Za obsah publikácie sú zodpovední výlučne partneri projektu a neodráža názory Európskej únie.

Zhrnutie a hlavné odporúčania

Naším cieľom bolo zlepšiť anekdotické a sporadicky dostupné informácie o efektívnych komunikačných technikách a taktiež umožniť starostom a starostkám získať verejnú podporu pre inkluzívne projekty, ktoré sú prospešné nielen Rómom a Rómkam, ale i celej obci.

Cieľom tohto projektu bolo vytvoriť replikovateľné komunikačné modely pre lokálnych lídrov a tvorcov národných stratégií, ktoré majú potenciál zvýšiť podporu verejnosti pre inkluzívne politiky prinášajúce prospech nielen Rómom, ale i všetkým obyvateľom.

Na základe viacerých prieskumov verejnej mienky medzi majoritou aj rómskou populáciou na národnej aj lokálnej úrovni sme identifikovali nasledujúce odporúčania:

1.

Hovorme o ľuďoch, nie o skupinách:

humanizovanejšia forma odkazovania na ľudí alebo jednotlivcov v rámci skupín namiesto odkazovania na celé skupiny (marginalizované rómske komunity) zvyšuje podporu politik.

2.

Odvolávajme sa na snahu ako spoločnú hodnotu:

na základe celospoločenského konsenzu medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom o spravodlivosti založenej na snahe a zásluhovosti by stratégie lokálnych lídrov mali ponúkať príležitosti pre ľudí z marginalizovaných rómskych komunít, ktorí by sa do týchto stratégií aktívne zapojili a boli tak vnímaní ako aktívni a pracovití.

3.

Presadzujme dobrovoľnú namiesto povinnej účasti:

sociálne bývanie alebo iné inkluzívne politiky umožňujúce dobrovoľnú účasť majú väčšiu pravdepodobnosť získať podporu a aktívnu účasť prijímateľov týchto politik, a takisto môžu zabrániť šíreniu negatívnych stereotypov.

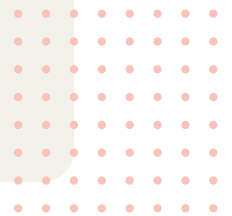
Kontext a rozsah problému

Implementácia inkluzívnych politík adresovaných ľuďom v lokálnych rómskych komunitách, vyvoláva často nepriaznivé reakcie verejnosti napriek tomu, že tieto projekty prinášajú úžitok všetkým. Ochota nerómskych obyvateľov a obyvateľiek podporiť politiky inklúzie Rómov je pre úspech takýchto projektov zásadná.

Verejná podpora závisí od schopnosti miestnych lídrov komunikovať so širokým spektrom miestnych aktérov a rómskych i nerómskych voličov a voličiek.

Testovanie rôznych typov komunikácie prostredníctvom širokej škály výskumných metód nám pomáha porozumieť tomu, ako efektívne rámcovať verejnú diskusiu s cieľom zvýšiť verejnú podporu inkluzívnych stratégií.

Naše zistenia zvyšujú šance pre lokálnych lídrov zlepšiť život miestnych Rómov a Rómok prostredníctvom silnejšej podpory zo strany miestnych nerómskych obyvateľov a obyvateľiek a priaznivejšej verejnej mienky na národnej úrovni.

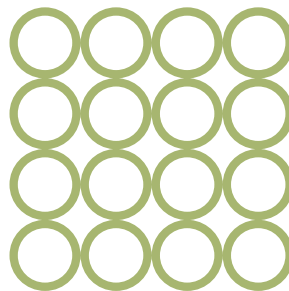
Dizajn výskumu

Od februára 2019 do júna 2021 sme vykonali niekoľko dotazníkových online prieskumov a experimentov s použitím vzoriek, ktoré reprezentujú bežnú slovenskú populáciu.

Zrealizovali sme tiež terénny experiment v obci na severe Slovenska, ako aj dotazníkový prieskum realizovaný prostredníctvom osobných rozhovorov s reprezentatívnou vzorkou rómskej populácie na Slovensku.

Tieto prieskumy nám umožnili získať obraz o národnej aj lokálnej verejnej mienke a zároveň zachytiť názory Rómov a Rómok žijúcich na Slovensku, ktorých hlas v prieskumoch verejnej mienky chýba.

Kľúčové zistenia a návrhy stratégií

1.

Hovorme o ľuďoch, nie o skupinách:

Inkluzívne stratégie implementované na európskej, národnej a lokálnej úrovni často označujú svoju cieľovú populáciu ako „marginalizované rómske komunity.“ Takéto názvoslovie môže paradoxne viesť k tomu, že verejnosť bude tieto populácie vnímať ako menej ľudské a v dôsledku toho bude voči týmto stratégiám viac rezervovaná.

Zistili sme, že nazývanie cieľových populácií inkluzívnych stratégií **ľudia žijúci v marginalizovanej rómskej komunite, alebo konkrétne osoby žijúce v marginalizovanej rómskej komunite, namiesto marginalizovanej rómskej komunity**, zvyšuje u verejnosti vnímanie ich ľudských vlastností ako je schopnosť konať a prežívať skúsenosti. Táto humanizácia následne vedie k silnejšej podpore inkluzívnych politik a väčšej ochote pomôcť cieľovým populáciám.

2.

Odvolávajme sa na snahu ako spoločnú hodnotu:

Testovali sme viacero faktorov na základe ktorých sa ľudia rozhodujú, kto si zaslúži pomoc prostredníctvom sociálneho bývania. Ukázalo sa, že úsilie a prínos jednotlivca sú verejnosťou hodnotené pozitívnejšie ako jeho získané a vrodené schopnosti (napr. zručnosti a schopnosť rýchlo sa učiť).

Uprednostňovanie snahy pred schopnosťami medzi rómskymi a nerómskymi obyvateľmi a obyvateľkami poukazuje na celospoločenský konsenzus medzi väčšinou a menšinou o zásadách a hodnotách týkajúcich sa spravodlivosti založenej na snahe a zásluhovosti. Má dôležité praktické dôsledky pre tvorbu a implementáciu politik sociálneho bývania a iných inkluzívnych politik tým, že umožňuje narúšať negatívne stereotypy o Rómoch a Rómkach.

Uznanie jednotlivcov za aktívnych a pracovitých ľudí bez ohľadu na úroveň ich vzdelania alebo odbornej prípravy má potom potenciál zvýšiť verejnú podporu inkluzívnych politik zameraných na ľudí z marginalizovaných rómskych komunít.

3.

Presadzujeme dobrovoľnú namiesto povinnej účasti

Aj keď vyššie uvedené výsledky hovoria o úsilí ako o spoločnej hodnote na základe ktorej by mali byť vyberaní prijímatelia pomoci prostredníctvom inkluzívnych politík, zistili sme že nerómski obyvatelia a obyvatelky uprednostňujú také politiky sociálneho bývania, ktoré od prijímateľov tejto pomoci vyžadujú skôr povinnú ako dobrovoľnú účasť. Tento domnelý paradox medzi preferenciami na úrovni prijímateľov pomoci a na úrovni samotných politík je možné vysvetliť prevládajúcimi stereotypmi o tom, že Rómovia sú „neochotní pracovať.“ Vzhľadom na to, že široká verejnosť neočakáva, že Rómovia prejavia úsilie alebo prispievajú k očakávanému výsledku, uprednostňuje politiky, ktoré predpisujú povinnú aktivitu a úsilie.

Na rozdiel od týchto zistení z reprezentatívnej vzorky obyvateľov a obyvateľiek z celého Slovenska (ktoré podporujú mnohé príklady dobrej praxe z viacerých úspešných obcí na Slovensku) však naše výsledky zo vzorky tvorenej výlučne rómskymi obyvateľmi a obyvateľkami naznačujú uprednostnenie dobrovoľnej pred povinnou účasťou na inkluzívnych politikách.

V konečnom dôsledku tak neodporúčame podporovať stratégie zavádzania povinnej účasti Rómov, pretože posilňujú a ďalej rozširujú existujúce stereotypy. V skutočnosti je možné tieto stereotypy oslabovať prostredníctvom programov s dobrovoľnou účasťou, pretože môžu vyvolať silnejšiu mieru podpory na lokálnej úrovni za aktívnej účasti cieľovej populácie týchto inkluzívnych politík.

Tieto závery majú dva dôležité dôsledky:

1. Spochybňujú všadeprítomný stereotyp „lenivosti“ Rómov tým, že ukazujú, že aj oni uznávajú zdieľané základné hodnoty založené na zásluhovosti, úsilí a prínose.
2. Závery výskumu medzi nerómskymi a rómskymi obyvateľmi a obyvateľkami poukazujú na konsenzus, že zásluhovosť je dôležité kritérium pri rozhodovaní, kto by mal byť prijímateľom pomoci prostredníctvom inkluzívnych politík.